

Výročná správa EDA za rok 2024 – glosár

Termín	Vysvetlenie
ABAC	Elektronický systém Komisie na riadenie všetkých rozpočtových a účtovných operácií.
Absolutórium	Každoročné rozhodnutie Európskeho parlamentu, ktorým sa Komisii udeľuje konečné schválenie spôsobu plnenia rozpočtu.
<i>Acquis</i>	Súhrn všetkých právnych predpisov EÚ pozostávajúci z legislatívy, súdnych rozhodnutí a ostatných právnych aktov.
Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA)	Orgán EÚ, ktorého úlohou je zabezpečiť, aby členské štáty správne uplatňovali právo EÚ v oblasti azylu.
Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL)	Orgán EÚ, ktorý vyvíja, implementuje a koordinuje odbornú prípravu pre príslušníkov orgánov presadzovania práva.
Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol)	Orgán EÚ na podporu členských štátov pri prevencii a vyšetrovaní terorizmu, počítačovej kriminality a iných foriem organizovanej trestnej činnosti.
Agroenvironmentálno-klimatický záväzok	Ktorýkoľvek zo súboru dobrovoľných postupov, ktoré idú nad rámec obvyklých environmentálnych požiadaviek a oprávňujú poľnohospodárov na platby z rozpočtu EÚ.
Akcia Únie	V kontexte Fondu pre azyl, migráciu a integráciu ide o projekt, do ktorého sú zapojené viaceré členské štáty alebo ktorý má osobitný význam pre EÚ.

Termín	Vysvetlenie
Audit zhody	Audit, v rámci ktorého sa na základe zozbieraných dôkazov zisťuje, či je určitá činnosť v súlade s platnými pravidlami, predpismi a podmienkami zmlúv alebo dohôd.
Auditorský záznam	Záznam o pohybe údajov v rámci účtovného alebo administratívneho systému, ktorý umožňuje sledovať jednotlivé transakcie.
Azyl	Ochrana, ktorú štát poskytuje ľuďom z inej krajiny, ktorí utekajú pred prenasledovaním alebo vážnym nebezpečenstvom.
Balík uisťujúcich dokumentov	Súbor dokumentov o EŠIF, ktorý členský štát predkladá Komisii a ktorý obsahuje ročnú účtovnú závierku, zhrnutie, kontrolnú správu, vyhlásenie riadiaceho subjektu a auditorské stanovisko.
Celkový povolený výlov	Maximálny objem, ktorý sa môže uloviť z populácie rýb každý rok podľa spoločnej rybárskej politiky.
Certifikačný orgán	Pri poľnohospodárskych výdavkoch ide o verejný alebo súkromný subjekt určený členským štátom, aby osvedčil spoľahlivosť ročnej účtovnej závierky akreditovanej platobnej agentúry a zákonnosť a správnosť príslušných transakcií.
Certifikačný orgán	Subjekt určený členským štátom, aby osvedčil správnosť výkazov výdavkov a žiadostí o platbu a ich súlad s predpismi.
Cieľ	Kvantitatívne meranie pokroku členského štátu na ceste k dokončeniu konkrétnej reformy alebo investície v jeho pláne obnovy a odolnosti.

Termín	Vysvetlenie
Ciele udržateľného rozvoja	17 cieľov stanovených v Agende OSN pre udržateľný rozvoj do roku 2030, ktoré majú motivovať všetky krajiny k vykonávaniu opatrení v oblastiach s kritickým významom pre ľudstvo a planétu.
Citlivá funkcia	Pracovné miesto alebo pozícia so značnou mierou samostatnosti alebo výkonnej moci, ktoré by mohli byť zneužitú na osobný finančný alebo iný zisk.
Colné dátové centrum EÚ	Centralizovaný súbor colných IT systémov, ktorý nahradí súčasné systémy existujúce v členských štátoch.
Colné kontroly po prepustení tovaru/ kontroly po prepustení tovaru	Colné kontroly vykonávané po tom, čo colné orgány prepustili tovar.
Colný kódex Únie	Hlavný právny predpis EÚ v colnej oblasti.
Colný orgán EÚ	Navrhovaná decentralizovaná agentúra, ktorej zodpovednosťou bude koordinácia posudzovania rizík tovaru vstupujúceho na jednotný trh na úrovni EÚ.
Cyklus overovania HND	Overovanie štatistických zdrojov a metód používaných na výpočet HND za dané obdobie.
Čerpanie	Prijatie finančných prostriedkov EÚ členským štátom po splnení podmienok na ich vyplatenie.
Čistá finančná oprava	Finančná oprava, pri ktorej členský štát musí vrátiť výdavky vykazujúce nezrovnalosti do rozpočtu EÚ, čo znamená, že táto suma je trvalo odpočítaná od pridelených finančných prostriedkov EÚ.
Čistá pridaná hodnota v nákladoch faktorov v poľnohospodárstve	Príjem z poľnohospodárstva, členený na jednotlivé zložky (pôdu, pracovnú silu a kapitál).

Termín	Vysvetlenie
Daň z pridanej hodnoty (DPH)	Nepriama spotrebná daň z výroby a distribúcie tovaru a poskytovania služieb, ktorú v konečnom dôsledku hradí konečný spotrebiteľ.
Databáza Arachne	Nástroj na získavanie údajov, ktorý vyvinula Komisia na podporu riadiacich orgánov pri správe a riadení fondov politiky súdržnosti.
Decentralizovaná agentúra	Nezávislý orgán EÚ založený na dobu neurčitú ako centrum odbornosti, ktorý má plniť úlohy prispievajúce k vývoju a vykonávaniu určitej politiky EÚ.
Deflátor	Štatistický nástroj používaný na úpravu historických cien s cieľom zohľadniť neskoršiu infláciu, aby bolo možné porovnávať ceny v priebehu času.
Delegované nariadenie	Právne záväzný akt používaný Komisiou na doplnenie alebo zmenu nepodstatných prvkov právnych predpisov EÚ, napríklad uvedením podrobností o vykonávacích opatreniach.
Detekčné riziko	Riziko, že sa pri audítorskom testovaní neodhalí chyba alebo nedostatok.
Diverzifikovaná stratégia financovania	Metóda financovania, pri ktorej EÚ kombinuje rad finančných nástrojov a techník s jasnou komunikáciou s finančnými trhmi a štruktúrovanými vzťahmi s bankami.
Dobrá environmentálna stav	Vysoký štandard pre zdravie, biodiverzitu, produktivitu a dlhodobú udržateľnosť morí a oceánov.
Dohoda o delegovaní	Dohoda medzi Komisiou a fyzickými či právnickými osobami o vykonávaní fondov EÚ v rámci nepriameho riadenia.
Dohoda o príspevku	Dohoda medzi Komisiou a inou medzinárodnou organizáciou o využívaní finančných prostriedkov EÚ v rámci nepriameho riadenia.

Termín	Vysvetlenie
Dohoda z Cotonou	Zmluva medzi EÚ, jej členskými štátmi a africkými, karibskými a tichomorskými krajinami, ktorej cieľom je podporiť hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj, mier a bezpečnosť a stabilné a demokratické politické prostredie.
Doplnkovosť	Zásada, podľa ktorej musia finančné prostriedky EÚ dopĺňať výdavky členského štátu, a nie ich nahrádzať.
Efekt pritiahnutia súkromných investorov (<i>crowding-in</i>)	Ekonomický efekt, pri ktorom zvýšenie verejných výdavkov vedie k nárastu súkromných investícií a rastu.
Efekt vytlačania súkromných investorov (<i>crowding-out</i>)	Ekonomický efekt, pri ktorom zvýšenie verejných výdavkov vedie k poklesu súkromných investícií.
Efektívna miera tvorby rezerv	Podiel potenciálnych záväzkov, ktoré musia byť kryté spoločným rezervným fondom.
Efektívna úroková miera/ ročná percentuálna miera nákladov	Ročná úroková sadzba vypočítaná na porovnanie úveru alebo finančného produktu, pri ktorom sa úrok pripisuje v intervaloch kratších ako jeden rok.
Efektívnosť	Najlepší pomer medzi použitými zdrojmi, vykonanými činnosťami a dosiahnutými výsledkami.
eGrants	Online platforma Komisie na riadenie výskumných grantov EÚ počas celého ich životného cyklu.
Ekologizácia	Zavedenie poľnohospodárskych postupov, ktoré sú prospešné pre klímu a životné prostredie. Bežne sa používa aj ako označenie príslušného režimu podpory EÚ.
Ekonomicky najvýhodnejšia ponuka	Vo verejnom obstarávaní ponuka, ktorá zabezpečuje najlepší pomer ceny a kvality.

Termín	Vysvetlenie
Ekoschéma	Režim priamych platieb, ktorý bol zavedený v návrhoch spoločnej poľnohospodárskej politiky na obdobie po roku 2020 a z ktorého sa financujú poľnohospodári, ktorí sa zaviazali dodržiavať poľnohospodárske postupy šetrné ku klíme a životnému prostrediu.
Erasmus+	Program EÚ na podporu vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu v Európe najmä poskytnutím príležitosti vysokoškolským študentom študovať a získavať skúsenosti v zahraničí.
EU4Health	Akčný plán EÚ pre zdravie na obdobie 2021 – 2027.
eu-LISA	Agentúra EÚ zodpovedná za prevádzkové riadenie rozsiahlych vízových a cestovných informačných systémov v celej EÚ.
Európska prekryvná služba geostacionárnej navigácie (EGNOS)	Satelitný systém, ktorý vylepšuje signály zo systémov satelitnej navigácie a určovania polohy v celej Európe a umožňuje tak ich použitie v aplikáciách významných z hľadiska bezpečnosti, napríklad v letectve.
Európska rezerva na solidaritu	Osobitný nástroj EÚ, ktorý podporuje členské štáty a prístupové krajiny EÚ pri reakcii na prírodné katastrofy a mimoriadne udalosti v oblasti verejného zdravia.
Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ)	Diplomatická služba EÚ zodpovedná za vykonávanie spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.
Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA)	Výkonná agentúra, ktorá riadi rôzne projekty a programy EÚ v oblasti klímy, infraštruktúry a životného prostredia.

Termín	Vysvetlenie
Európska výkonná agentúra pre zdravie a digitalizáciu (HaDEA)	Výkonná agentúra, ktorá riadi rôzne projekty a programy EÚ v oblasti zdravia a digitalizácie.
Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF/fondy EŠIF)	Päť hlavných fondov EÚ, ktoré spoločne podporovali hospodársky rozvoj v EÚ v období 2014 – 2020: Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky námorný a rybársky fond.
Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie (EGF)	Fond zriadený na podporu prepustených pracovníkov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktoré ukončili činnosť z dôvodu dlhodobých zmien v usporiadaní svetového obchodu.
Európsky fond pre strategické investície (EFSI)	Podporný mechanizmus zriadený Európskou investičnou bankou (EIB) a Komisiou ako súčasť Investičného plánu pre Európu s cieľom mobilizovať súkromné investície do projektov, ktoré majú pre EÚ strategický význam.
Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)	Fond EÚ určený na posilňovanie hospodárskej a sociálnej súdržnosti v EÚ financovaním investícií na zníženie nerovnováh medzi regiónmi.
Európsky investičný fond (EIF)	Špecializovaný poskytovateľ rizikového financovania v prospech malých a stredných podnikov v celej Európe. Je súčasťou skupiny EIB.
Európsky námorný a rybársky fond (ENRF)	Fond EÚ, ktorý pomáha rybárom pri prechode na udržateľný rybolov a pobrežným komunitám pri diverzifikácii ich hospodárstiev.
Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA)	Agentúra EÚ poverená vypracovaním harmonizovaných pravidiel pre finančné inštitúcie, podporou konvergencie postupov dohľadu a monitorovaním a poradenstvom v oblasti finančných inovácií a prechodu na udržateľné financovanie.

Termín	Vysvetlenie
Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV)	Fond EÚ, z ktorého sa financuje príspevok EÚ na programy rozvoja vidieka.
Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF)	Fond EÚ na financovanie priamych platieb pre poľnohospodárov a opatrení zameraných na reguláciu alebo podporu poľnohospodárskych trhov.
Európsky rozvojový fond (ERF)	Fond EÚ, ktorý spravuje Komisia mimo všeobecného rozpočtu a z ktorého poskytovala rozvojovú pomoc africkým, karibským a tichomorským štátom a zámorským krajinám a územiám, ktoré sú pridružené k EÚ prostredníctvom členských štátov.
Európsky sociálny fond (ESF)	Fond EÚ na vytváranie vzdelávacích a pracovných príležitostí a zlepšovanie situácie ľudí ohrozených chudobou. Nahradený Európskym sociálnym fondom plus.
Európsky systém národných a regionálnych účtov	Účtovný rámec EÚ na systematický a podrobný opis hospodárstva.
EÚ13	Trinásť členských štátov EÚ, ktoré do EÚ vstúpili od roku 2004 (Bulharsko, Česká republika, Estónsko, Chorvátsko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko).
eu-LISA	Agentúra EÚ zodpovedná za prevádzkové riadenie rozsiahlych vízových a cestovných informačných systémov v celej EÚ.
<i>Ex post</i> hodnotenie	Nezávislé posúdenie účinnosti, efektívnosti, spojitosti, relevantnosti a pridanej hodnoty EÚ dokončeného projektu alebo programu.
Finančná a administratívna rámcová dohoda	Dohoda, ktorou sa riadi spolupráca medzi Komisiou a OSN v oblasti rozvojových cieľov tisícročia.

Termín	Vysvetlenie
Finančná oprava	Opatrenie na ochranu rozpočtu pred neoprávnenými a podvodnými výdavkami stiahnutím alebo spätným získaním finančných prostriedkov na kompenzovanie chybné uhradených platieb na projekty alebo programy podporované EÚ.
Finančná podpora pre tretie strany	Mechanizmus, známy aj ako „kaskádové financovanie“, prostredníctvom ktorého môžu primárni prijímatelia grantov programu Horizont 2020 ďalej distribuovať finančné prostriedky iným organizáciám a podnikom.
Finančný nástroj/ nástroj finančného inžinierstva	Finančná podpora z rozpočtu EÚ v podobe kapitálových alebo kvázi kapitálových investícií, úverov alebo záruk či iných nástrojov na zdieľanie rizika.
Finančný sprostredkovateľ	Subjekt pôsobiaci ako spojenie medzi správcom finančného nástroja a konečnými príjemcami.
Flexibilná pomoc územiám (FAST-CARE)	Rozšírenie kohézneho opatrenia na podporu utečencov v Európe (CARE) , ktorým sa poskytuje dodatočná podpora a flexibilita vo financovaní politiky súdržnosti .
Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD)	Fond EÚ na podporu opatrení členských štátov na poskytnutie potravín a inej materiálnej pomoci najchudobnejším členom spoločnosti.
Fond na spravodlivú transformáciu (FST)	Fond EÚ na podporu komunít a regiónov, ktoré sú najviac postihnuté prechodom na klimaticky neutrálne hospodárstvo.
Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF)	Fond EÚ na podporu rozvoja spoločnej azylovej a migračnej politiky medzi členskými štátmi vrátane opatrení na zlepšenie riadenia migrácie.
Fond pre integrované riadenie hraníc (IBMF)	Fond EÚ na podporu riadenia hraníc a vybavenia na colné kontroly.

Termín	Vysvetlenie
Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF)	Fond EÚ na podporu policajnej spolupráce a opatrení na predchádzanie trestnej činnosti a boj proti nej.
Fond solidarity Európskej únie	Nástroj, ktorý podporuje členské štáty a prístupové krajiny EÚ pri reakcii na prírodné katastrofy a mimoriadne udalosti v oblasti verejného zdravia.
Frontex	Agentúra EÚ pre pohraničnú a pobrežnú stráž.
Galileo	Globálny satelitný navigačný systém EÚ.
Geopriestorová žiadosť o poskytnutie pomoci (GSAA)	Online nástroj na predkladanie žiadostí o poľnohospodársku podporu na plochu.
Giniho koeficient	Meria mieru nerovnosti v štatistickom súbore, teda nakoľko sa rozdelenie bohatstva alebo príjmov v danej krajine odchyľuje od úplnej príjmovej rovnosti.
Grant	Rozpočtová podpora EÚ na náklady, ktoré prijímateľovi vznikli v súvislosti s oprávneným projektom alebo programom, zvyčajne nenávratná.
Horizont Európa	Program EÚ pre výskum a inováciu na obdobie 2021 – 2027.
Horizont 2020	Program EÚ pre výskum a inováciu na obdobie 2014 – 2020.
Hospodárnosť	Zdroje dostupné v stanovenom čase, v primeranom množstve a kvalite a za najlepšiu cenu.
Hospodársky subjekt	Fyzická alebo právnická osoba, ktorá poskytuje produkt alebo službu výmenou za platbu.
Hospodársky výsledok	Výsledok za daný rok uvedený v konsolidovanej účtovnej závierke EÚ, ktorý predstavuje rozdiel medzi príjmami a výdavkami.
Hrubý národný dôchodok (HND)	Štandardné meradlo bohatstva krajiny založené na príjmoch z domácich zdrojov a zo zahraničia.

Termín	Vysvetlenie
Chránená morská oblasť	Oblasť mora určená zákonom alebo iným spôsobom na ochranu a udržanie biodiverzity, prírodných zdrojov a lokalít kultúrneho dedičstva.
Chyba	Výsledok nesprávneho výpočtu alebo nezrovnalosti vyplývajúci z nedodržania právnych a zmluvných požiadaviek.
Identifikačný systém poľnohospodárskych parciel (ISAP)	Databáza poľnohospodárskej pôdy v členských štátoch, ktorú členské štáty pravidelne vytvárajú a aktualizujú na základe leteckých alebo priestorových ortofotografií a ktorú používajú pri platbách priamej pomoci v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a pri kontrolách oprávnenosti žiadostí poľnohospodárov.
Informačná návšteva	Návšteva Komisie s cieľom posúdiť výpočet hrubého národného dôchodku členského štátu a kvalitu podkladových údajov, niekedy v sprievode odborníkov z iných členských štátov.
Iniciatíva na podporu MSP	Spoločný finančný nástroj Komisie/Európskeho investičného fondu, ktorého cieľom je uľahčiť malým a stredným podnikom prístup k finančným prostriedkom.
Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí (YEI)	Program EÚ na podporu mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní ani sa nezúčastňujú na vzdelávaní alebo odbornej príprave, v regiónoch s mierou nezamestnanosti nad 25 %.
Integrované podávanie finančných správ a správ o zodpovednosti (IFAR)	Súbor správ o rozpočte EÚ vypracovaných Komisiou a predkladaných každoročne Parlamentu a Rade v rámci postupu udeľovania absolutória. Tvorí ho výročná správa o riadení a výkonnosti, konsolidovaná účtovná závierka EÚ, správa o opatreniach prijatých v nadväznosti na udelenie absolutória a dlhodobá prognóza rozpočtu EÚ.

Termín	Vysvetlenie
Integrovaný administratívny a kontrolný systém (IACS)	Mechanizmus EÚ, pomocou ktorého členské štáty riadia a kontrolujú platby uhradené poľnohospodárom v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky.
Interoperabilita	Schopnosť systému komunikovať a spolupracovať s inými systémami vrátane výmeny údajov.
Interval spoľahlivosti	Štatistické meranie presnosti výsledkov výberu vzorky, ktoré sa používa pri odhade chybovosti.
Intervencia v záujme rozvoja vidieka	Opatrenie na podporu rozvoja vidieka so súborom podmienok oprávnenosti stanovených členským štátom v jeho strategickom pláne SPP.
Intervenčná logika	Súvislosť medzi cieľmi návrhu, plánovanými vstupmi a činnosťami a zamýšľanými výsledkami a vplyvom.
InvestEU	Mechanizmus na mobilizovanie súkromných investícií do projektov, ktoré majú pre EÚ strategický význam. V roku 2021 nahradil EFSI.
Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus (CRII)	Balík opatrení na umožnenie flexibilného využívania európskych štrukturálnych a investičných fondov v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19.
Jednorazová platba	Druh zjednodušeného vykazovania nákladov, pri ktorom sa platby vykonávajú nie v splátkach, ale v plnej výške. Napríklad preplatenie oprávnených nákladov pod podmienkou dokončenia vopred vymedzených aktivít a/alebo výstupov.
Jednotný audit	Model kontroly založený na myšlienke, že v záujme efektívnosti by každá úroveň kontroly mala nadväzovať na kontrolnú činnosť vykonanú na predchádzajúcej úrovni za predpokladu, že táto práca je spoľahlivá a presná.

Termín	Vysvetlenie
Kandidátska krajina	Krajina, ktorej žiadosť o členstvo v EÚ bola formálne uznaná Európskou radou.
Kapitálové investície	Peniaze investované do podielov v spoločnosti výmenou za majetkovú účasť a podiel na zisku.
Kľúčový ukazovateľ výkonnosti (KPI)	Vyčísliteľná miera vyjadrujúca výkonnosť vo vzťahu ku kľúčovým cieľom.
Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe (CARE)	Mechanizmus rýchleho prerozdelenia finančných prostriedkov, aby členské štáty a regióny mohli poskytnúť núdzovú podporu ľuďom utekajúcim pred vojnou na Ukrajinu.
Kohézny fond (KF)	Fond EÚ na zníženie hospodárskej a sociálnej nerovnosti v EÚ prostredníctvom financovania investícií do životného prostredia a dopravy v členských štátoch, ktorých hrubý národný dôchodok na obyvateľa je nižší ako 90 % priemeru EÚ.
Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti (CRISS)	Dodatočná priama platba na niekoľko prvých hektárov oprávnenej pôdy, ktorú deklarovali poľnohospodári, ktorí majú nárok na základnú podporu príjmov na udržateľnosť. Cieľom tejto platby je prerozdeliť podporu príjmov z väčších na menšie alebo stredné poľnohospodárske podniky.
Konceptuálny prístup	Prístup Komisie v prípade projektov s viacerými darcami, podľa ktorého je príspevok EÚ združený s prostriedkami od iných darcov a nie je vyčlenený na konkrétne výdavkové položky. Požiadavky EÚ na oprávnenosť nákladov sa považujú za splnené, pokiaľ príspevky od všetkých ostatných darcov postačujú na pokrytie všetkých výdavkov, ktoré sa podľa pravidiel EÚ považujú za neoprávnené.

Termín	Vysvetlenie
Konečný príjemca/príjemca	Fyzická alebo právnická osoba, ktorá má v konečnom dôsledku prospech z činnosti financovanej z prostriedkov EÚ, ktorú začal alebo vykonal prijímateľ pomoci EÚ.
Konsolidovaná účtovná závierka	Dokument, ktorý zlučuje účtovné závierky všetkých inštitúcií, agentúr a orgánov EÚ.
Kontrolný míľnik	Osobitná požiadavka týkajúca sa systémov auditu a kontroly členského štátu, ktorá musí byť splnená pred tým, ako môže krajina získať finančné prostriedky z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.
Konvergenca	Proces, v ktorom členské štáty, ktoré chcú prijať euro, pracujú na splnení určitých hospodárskych a regulačných kritérií.
Konzultácie medzi útvarmi	Formálny postup, v rámci ktorého útvar Komisie požiada iné útvary o radu alebo stanovisko k návrhu.
Koordináčny výbor pre európske štrukturálne a investičné fondy	Výbor v Komisii s mandátom diskutovať o vykonávaní nariadení, ktorými sa riadia európske štrukturálne a investičné fondy.
Krajina čerpajúca finančné prostriedky z Kohézneho fondu	Členský štát EÚ, ktorý je oprávnený na získanie podpory z Kohézneho fondu.
Kreatívna Európa	Program EÚ na podporu sektorov kultúry a tvorivej činnosti.
Krížové plnenie	Mechanizmus, v ktorom platby poľnohospodárom závisia od toho, či plnia požiadavky spojené so životným prostredím, bezpečnosťou potravín, zdravím a dobrými životnými podmienkami zvierat a s obhospodarovaním pôdy.
Kumulatívne zvyškové riziko	Výdavky, ktoré na konci programového obdobia po prijatí všetkých nápravných opatrení zostávajú neoprávnené.
Kupónová platba	Platba zmluvne splatných úrokov z dlhopisu alebo iného dlhového nástroja.

Termín	Vysvetlenie
Kúpna sila	Hodnota určitej peňažnej sumy vyjadrená množstvom tovaru a služieb, ktoré sa za ňu môžu kúpiť.
Lepšia právna regulácia	Koncepcia, ktorá usmerňuje tvorbu politík a právnych predpisov EÚ na základe zásad, že regulácia by mala dosiahnuť svoje ciele pri minimálnych nákladoch a mala by byť navrhnutá transparentným spôsobom založeným na dôkazoch s účasťou občanov a zainteresovaných strán.
LIFE	Finančný nástroj na podporu vykonávania politiky EÚ v oblasti životného prostredia a klímy prostredníctvom spolufinancovania projektov v členských štátoch.
Makrofinančná pomoc (MFA)	Forma finančnej pomoci, ktorú EÚ poskytuje partnerským krajinám, ktoré čelia problémom spojeným s platobnou bilanciou alebo rozpočtom.
Malé a stredné podniky (MSP)	Vymedzenie veľkosti spoločností a iných organizácií na základe počtu zamestnancov a určitých finančných kritérií. Malé podniky majú menej ako 50 zamestnancov a obrat alebo celková súvaha neprevyšuje 10 mil. EUR. Stredné podniky zamestnávajú menej ako 250 zamestnancov a majú obrat do 50 mil. EUR alebo celkovú súvahu do 43 mil. EUR.
Mandát EIB na poskytovanie vonkajších úverov	Právomoc udelená EIB na vykonávanie finančných operácií v partnerských krajinách, so zárukou z rozpočtu EÚ.
Manévrovací priestor	Rozdiel medzi vlastnými zdrojmi potrebnými na financovanie rozpočtu EÚ a stropom vlastných zdrojov, čo je vyššia suma, do ktorej je Komisia oprávnená požadovať od členských štátov finančné prostriedky na splnenie dodatočných záväzkov, napríklad záväzkov vyplývajúcich z dlhu EÚ.

Termín	Vysvetlenie
Maximálna intenzita pomoci	Celkový objem podpory, ktorú možno vyplatiť v určitej financovanej oblasti, vyjadrený ako percentuálny podiel oprávnených nákladov. Líši sa podľa programov a závisí od faktorov ako napr. zemepisná poloha.
Medzinárodná rada pre výskum mora (ICES)	Medzivládna oceánografická organizácia, ktorej cieľom je zvýšiť vedecké poznatky o morskom prostredí a udržateľnom využívaní morí a oceánov a šíriť tieto poznatky.
Medzinárodné audítorské štandardy (ISA)	Štandardy finančného auditu vydané Medzinárodnou federáciou účtovníkov.
Medzinárodný termonukleárny experimentálny reaktor (ITER)	Medzinárodný výskumný projekt na báze partnerstva medzi EÚ a viacerými krajinami mimo EÚ, ktorého cieľom je preukázať vedeckú a technologickú realizovateľnosť elektrárne na princípe jadrovej syntézy fungujúcej v plnom rozsahu.
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti	Mechanizmus finančnej podpory EÚ na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie ochorenia COVID-19 a stimuláciu obnovy a riešenie výziev spojených so zelenou a s digitálnou transformáciou.
Mechanizmus spravodlivej transformácie	Nástroj EÚ propagujúci prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo a podporujúci komunity a regióny, ktoré sú najviac postihnuté týmto prechodom.
Mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany (rescEU)	Systém na posilnenie koordinácie a spolupráce medzi EÚ a jej členskými štátmi v oblasti predchádzania prírodným katastrofám a katastrofám spôsobeným ľudskou činnosťou, prípravy a reakcie na ne.
Metaúdaje	Údaje, ktorými sa definujú a opisujú iné údaje.

Termín	Vysvetlenie
Miera tvorby rezerv	Percentuálny podiel schváleného finančného záväzku, ktorý musí byť zohľadnený ako rezerva.
Miera vyplatenia prostriedkov	Percentuálny podiel celkových finančných prostriedkov vyplatených z finančného nástroja konečným príjemcom.
Míľnik	Kvalitatívne meranie pokroku členského štátu pri vykonávaní reformy alebo investície uvedenej v jeho pláne obnovy a odolnosti.
Monitorovacie kontroly	Využívanie satelitných údajov na poskytovanie pravidelných pozorovaní poľnohospodárskej činnosti a identifikáciu možného nedodržovania pravidiel režimu priamych platieb poľnohospodármi.
Možnosť zjednodušeného vykazovania nákladov	Spôsob určenia výšky grantu pomocou metód ako štandardné jednotkové náklady, paušálne financovanie alebo jednorazové sumy namiesto skutočných nákladov vzniknutých prijímateľovi.
Multiplikačný účinok	Situácia, keď daná zmena určitého vstupu, napríklad investície alebo záruky EÚ, vedie k rozsiahlej zmene výstupu, napríklad celkovej investície.
Nariadenie o rozpočtových pravidlách	Hlavný súbor pravidiel upravujúcich, ako sa rozpočet EÚ zostavuje a plní, a súvisiace procesy, ako je vnútorná kontrola, vykazovanie, audit a absolútorium.
Nariadenie o spoločných ustanoveniach (NSU)	Nariadenie stanovujúce pravidlá, ktorými sa riadi všetkých päť európskych štrukturálnych a investičných fondov.
Námietkové konanie	Postup, v rámci ktorého Komisia prediskutuje výsledky svojich kontrol s kontrolovaným orgánom alebo útvaram, aby sa uistila, že sú dobre podložené faktami.

Termín	Vysvetlenie
Nápravná schopnosť	Opatrenie, ktoré Komisia používa pri odhadovaní miery budúcich opráv.
Národná podporná banka alebo inštitúcia	Finančná inštitúcia zriadená vládou, aby poskytovala financovanie na hospodársky rozvoj.
Národné koordinačné centrum	Orgán, ktorý koordinuje činnosti medzi orgánmi hraničného dozoru členských štátov a slúži ako centrum na výmenu informácií medzi sebou a s agentúrou Frontex.
Národný plán obnovy a odolnosti	Dokument, v ktorom sa uvádzajú plánované reformy a investície členského štátu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.
Nástroj EURI	Osobitný nástroj EÚ, ktorý možno použiť na financovanie nerozpočtovaných nákladov na prijaté úvery pre Nástroj Európskej únie na obnovu (častejšie označovaný ako NextGenerationEU).
Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (BMVI)	Časť Fondu pre integrované riadenie hraníc, ktorá podporuje riadenie vonkajších hraníc EÚ uľahčovaním legitímneho cestovania a predchádzaním migračným a bezpečnostným rizikám.
Nástroj flexibility	Zdroj financovania opatrení, ktoré sa inak nemôžu financovať bez prekročenia rozpočtových výdavkových stropov.
Nástroj jednotnej rezervy	Osobitný nástroj EÚ, ktorý umožňuje zahrnúť do rozpočtu nevyužitú rozpočtovú prostriedky z predchádzajúcich rokov alebo v krajnom prípade zo súčasného roku alebo budúcich rokov.
Nástroj na prepájanie Európy (NPE)	Nástroj EÚ, z ktorého sa poskytuje finančná pomoc na vytvorenie udržateľnej a prepojenej infraštruktúry v odvetví energetiky, dopravy a informačných a komunikačných technológií.

Termín	Vysvetlenie
Nástroj na vybavenie na colné kontroly	Fond pre integrované riadenie hraníc, z ktorého sa poskytuje podpora na nákup, údržbu a modernizáciu vybavenia pre colné kontroly.
Nástroj núdzovej podpory (IES)	Nástroj financovania priamo riadený Komisiou, ktorý umožňuje poskytovať podporu v EÚ v prípade závažnej krízy alebo katastrofy.
Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa)	Program EÚ, ktorý je súčasťou viacročného finančného rámca na obdobie 2021 – 2027 a zlučuje niekoľko nástrojov vonkajšej činnosti.
Nástroj záruk za pôžičky na magisterské štúdium v rámci programu Erasmus+	Iniciatíva realizovaná Európskym investičným fondom v mene Európskej komisie, v rámci ktorej sa poskytujú záruky za pôžičky na postgraduálne štúdium v zahraničí s cieľom uľahčiť študentom získanie financií.
Návrh opravného rozpočtu	Návrh Komisie na úpravu rozpočtu EÚ v priebehu jeho plnenia.
NEET	Osoba, ktorá nie je zamestnaná, ani nie je v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy.
Nemobilizovateľná rezerva	Prostriedky, ktoré sú uvoľnené z európskych rozvojových fondov a ktoré môžu byť opätovne použité len na konkrétne účely s jednomyselným súhlasom Rady, inak sa vracajú členským štátom.
Nenávratná podpora	Finančné prostriedky, ktoré nie je nutné vrátiť.
Nepriame náklady	Výdavky, ako sú režijné alebo iné administratívne náklady, ktoré prijímateľovi vzniknú a nesúvisia priamo s konkrétnym projektom alebo opatrením EÚ.

Termín	Vysvetlenie
Nepriame riadenie	Spôsob plnenia rozpočtu EÚ, pri ktorom Komisia zveruje vykonávanie úloh iným subjektom (napríklad tretím krajinám a medzinárodným organizáciám).
Nesplatené záväzky	Súčet prijatých záväzkov, ktoré ešte neboli uhradené.
NextGenerationEU (NGEU)	Balík finančných prostriedkov na pomoc členským štátom EÚ, aby sa zotavili z hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie ochorenia COVID-19.
Nezrovnalosť	Porušenie pravidiel EÚ (alebo príslušných vnútroštátnych pravidiel) alebo zmluvných záväzkov.
Normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu (GAEC)	Súbor požiadaviek (stanovených členskými štátmi na národnej alebo regionálnej úrovni) týkajúcich sa ochrany pôdy, vody a biodiverzity, ktoré musia poľnohospodári splniť, aby mohli dostať určité platby v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky.
Núdzový trustový fond EÚ pre Afriku	Trustový fond EÚ, ktorý má podporovať stabilitu v regióne Sahel (vrátane oblasti Čadského jazera), v Africkom rohu a v severnej Afrike a pomáhať lepšie zvládať migráciu tým, že rieši jej hlavné príčiny.
Oblasť zamerania	Priorita druhej úrovne v rozvoji vidieka EÚ.
Obmedzenie rozsahu	Oblasti, ktoré sú v audítorskej správe vylúčené z audítorského stanoviska, pretože audítor nebol schopný dospieť k záveru.
Oddelená podpora (príjmov)	Ročná priama platba na oprávnené zvierá alebo hektár pôdy, vyplácaná poľnohospodárom v konkrétnych odvetviach s cieľom riešiť ťažkosti spôsobené snahou o zvýšenie konkurencieschopnosti, udržateľnosti alebo kvality.

Termín	Vysvetlenie
Oddelená podpora (príjmov)	Platby EÚ poľnohospodárom, ktoré nie sú viazané na výrobu konkrétneho produktu.
Odhadovaná chybovosť	Štatistický odhad chybovosti v celkovom súbore na základe testovania reprezentatívnej vzorky transakcií.
Odhodený úlovok	Nechcené ryby, ktoré sa odhadzujú do mora.
Operačný program (OP)	Rámec na vykonávanie operácií financovaných EÚ v súlade s prioritami a cieľmi stanovenými v dohode o partnerstve medzi Komisiou a príslušným členským štátom.
Orgán auditu	Nezávislý vnútroštátny subjekt zodpovedný za audit systémov a operácií výdavkového programu EÚ.
Orgány poverené vykonávaním programov	Súhrnný pojem pre riadiace orgány, certifikačné orgány a orgány auditu, ktoré pracujú s výdavkami v oblasti súdržnosti.
Ortofotografia	Letecká fotografia, ktorá vyvažuje nadmorskú výšku, sklon a topografiu povrchu, a zabezpečuje tak presnosť nameraných vzdialeností.
Osobitný nástroj	Nástroj, ktorý EÚ umožňuje mobilizovať dodatočné finančné prostriedky v reakcii na nepredvídané udalosti, ako sú krízy a núdzové situácie.
Osobné ochranné prostriedky (OOP)	Položky ako rúška, rukavice a ochranné okuliare, ktorých účelom je chrániť osoby, ktoré ich nosia, pred zdravotnými alebo bezpečnostnými rizikami.
Osvedčenie o finančných výkazoch	Doklad potvrdzujúci oprávnenosť nákladov deklarovaných prijímateľmi v ich žiadostiach o platbu.
Otvorený bod v súvislosti s TVZ	Komisiou vyjadrená výhrada k údajom o TVZ v príjmových účtoch členského štátu.

Termín	Vysvetlenie
Overenie súladu	Proces, pri ktorom Komisia kontroluje, či členský štát správne využíval fondy, ktoré mal k dispozícii, a či jeho riadiace a kontrolné systémy fungovali účinne.
<i>Pari passu</i>	Zásada, že v konkurznom konaní sa aktíva zostávajúce na rozdelenie medzi nezabezpečených veriteľov delia úmerne k dlhom každého veriteľa.
Partnerská dohoda	Dohoda medzi Komisiou a členským štátom alebo krajinou/krajinami mimo EÚ v kontexte výdavkového programu EÚ, v ktorej sa stanovujú napríklad strategické plány, investičné priority alebo podmienky pre poskytovanie obchodnej alebo rozvojovej pomoci.
Platba v rámci predbežného financovania	Hotovostná záloha na financovanie vymedzených činností v danom období.
Plán pracovných miest	Najvyšší možný počet dostupných pracovných miest podľa kategórie pracovného miesta a platovej triedy pre inštitúciu alebo orgán EÚ.
Platforma strategických technológií pre Európu (STEP)	Nástroj EÚ, ktorého účelom je podporovať priemysel a posilňovať investície do kritických technológií.
Platobná agentúra	Orgán vymenovaný členským štátom, aby spravoval výdavky EÚ na poľnohospodárstvo.
Platobné rozpočtové prostriedky	Sumy, ktoré sú k dispozícii na vykonanie platby, ak budú splnené zodpovedajúce podmienky.
Platobný nárok	Prevoditeľné právo aktívneho poľnohospodára na získanie podpory EÚ, keď sa deklaruje spolu s oprávnenou poľnohospodárskou pôdou.
Pobrexitová adaptačná rezerva	Fond na pomoc členským štátom, regiónom a priemyselným odvetviám najviac postihnutým vystúpením Spojeného kráľovstva z EÚ pri riešení nepriaznivých dôsledkov.

Termín	Vysvetlenie
Podmienенý záväzok	Finančný záväzok, ktorý môže vzniknúť v závislosti od výsledku budúcej udalosti.
Podpora na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE)	Systém poskytovania úverov EÚ, ktorý podporuje opatrenia na udržanie pracovných miest s cieľom znížiť nezamestnanosť a stratu príjmov v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19.
Podvody	Úmyselné a nezákonné podvodné konanie s cieľom získať materiálnu výhodu, pri ktorom je inej strane odobratý majetok alebo peniaze.
Postup preskúmania a hodnotenia orgánmi dohľadu (SREP)	Každoročné posúdenie rizika pri veľkých bankách pod priamym dohľadom ECB so zameraním na: obchodný model, vnútornú správu, riziká pre kapitál a riziká pre likviditu.
Postup v prípade nesplnenia povinnosti	Postup, ktorým Komisia prijíma opatrenia proti členskému štátu EÚ, ktorý si neplní svoje povinnosti vyplývajúce z práva EÚ.
Posúdenie pilierov	Posúdenie Komisie týkajúce sa pravidiel a postupov uplatňovaných v rámci nepriameho riadenia s cieľom zabezpečiť, aby finančné záujmy EÚ boli chránené na rovnakej úrovni ako pri priamom riadení.
Posúdenie vplyvu	Analýza pravdepodobných (<i>ex ante</i>) alebo skutočných (<i>ex post</i>) účinkov iniciatívy alebo iného opatrenia politiky.
Potenciálna kandidátska krajina	Krajina alebo územie, ktoré majú jasnú perspektívu vstupu do EÚ v budúcnosti, ale ešte im nebol udelený štatút kandidátskej krajiny.
Potvrdenie	Prístup, ktorý sa uplatňuje pri poskytovaní audítorského uistenia v súvislosti s finančnými informáciami, inými údajmi alebo konkrétnymi tvrdeniami kontrolovaného subjektu.

Termín	Vysvetlenie
Povoľujúci úradník	Osoba zodpovedná za plnenie príjmov a výdavkov niektorého z orgánov EÚ.
Pracovný dokument útvarov Komisie (SWD)	Nezáväzný dokument Komisie vypracovaný na diskusiu buď interne, alebo mimo inštitúcie.
Prah významnosti	Miera, pri ktorej prekročení sa chyby zistené v kontrolovanom súbore alebo v súbore finančných výkazov považujú za také, ktoré ovplyvňujú presnosť a spoľahlivosť.
Prehľad výkonnosti programov	Príloha k výročnej správe o riadení a výkonnosti, v ktorej sú zhrnuté všetky programové vyhlásenia vrátane výberu ukazovateľov programov.
Preklenovací nástroj	Nástroj na zabezpečenie kontinuity financovania z jedného režimu financovania EÚ do ďalšieho.
Prenos rozpočtových prostriedkov	Prevod nevyužitých rozpočtových prostriedkov z jedného rozpočtového roka do druhého, za určitých podmienok.
Presídlenie	Premiestnenie utečencov z krajiny, kde požiadali o azyl, do inej krajiny, ktorá súhlasila s tým, že ich prijme a nakoniec im udelí povolenie na trvalý pobyt.
Priama pomoc/priama platba	Podpora, najmä pomoc viazaná na plochu, ktorá sa platí priamo poľnohospodárom z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu.
Priame náklady	Výdavky prijímateľov, ktoré priamo súvisia s projektom alebo opatrením EÚ.
Priame overenie	Kontrola určitých aspektov zostavovania hrubého národného dôchodku členského štátu v rámci informačnej návštevy.
Priame riadenie	Riadenie fondu alebo programu EÚ len Komisiou, na rozdiel od zdieľaného riadenia alebo nepriameho riadenia.

Termín	Vysvetlenie
Priebežná platba	Platba v rámci projektu alebo programu EÚ, keď prijímateľ dosiahol míľnik stanovený v zmluve alebo v dohode o grante.
Prierezová výhrada	Typ výhrady k HND týkajúcej sa prierezovej otázky a vyžadujúcej si porovnávaciu analýzu riešení prijatých členskými štátmi.
Prijímateľ	Fyzická alebo právnická osoba, ktorá na realizáciu projektu alebo programu dostáva grant alebo úver z rozpočtu EÚ.
Prioritná os	Kľúčový cieľ operačného programu, rozdelený do jednej alebo viacerých investičných priorít.
Pripísané príjmy	Finančné prostriedky zaplatené do rozpočtu EÚ zo zdrojov uvedených v článku 21 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré môžu byť využité len na stanovený účel.
Príkaz na vymáhanie	Dokument, v ktorom sa požaduje uhradenie dlžnej sumy.
Produktívne investície	Investície, ktoré prinášajú návratnosť nákladov, či už finančne alebo prostredníctvom zvýšenej produktivity, zamestnanosti, konkurencieschopnosti alebo inovácií.
Profil vyplácania	Výška a načasovanie platieb.
Program	Prostriedok, ktorým sa obvykle prostredníctvom spolufinancovaných projektov uskutočňujú ciele určitej politiky EÚ.
Program Európskej únie v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie (EaSI)	Program EÚ, pomocou ktorého sa podporili ciele stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti a sociálnej ochrany/začlenenia.

Termín	Vysvetlenie
Program Občania, rovnosť, práva a hodnoty	Program, ktorý chráni a presadzuje práva a hodnoty jednotlivcov a podporuje demokratickú účasť, najmä prostredníctvom podpory mimovládnych organizácií.
Program rozvoja európskeho obranného priemyslu (EDIDP)	Iniciatíva EÚ na podporu konkurencieschopnosti a inovácií v obrannom priemysle.
Program rozvoja vidieka (PRV)	Súbor vnútroštátnych alebo regionálnych viacročných cieľov a opatrení schválených Komisiou na vykonávanie politiky rozvoja vidieka EÚ.
Programové krajiny (Erasmus+)	Členské štáty EÚ, Island, Lichtenštajnsko, Nórsko, Srbsko, Severné Macedónsko a Turecko.
Programové obdobie	Obdobie, v ktorom sa plánuje a vykonáva výdavkový program EÚ.
Programové vyhlásenie	Odôvodnenie operačných rozpočtových prostriedkov, ktoré Komisia v návrhu rozpočtu požaduje na každý výdavkový program, na základe vykonávania v minulých rokoch meraného prostredníctvom ukazovateľov.
Programový odhad	Dokument vypracovaný partnerskou krajinou a schválený Európskou komisiou, v ktorom je stanovená plánovaná spolupráca alebo rozvojové činnosti, a potrebné finančné, ľudské a materiálne zdroje.
REACT-EU	Program NextGenerationEU poskytujúci dodatočné financovanie pre existujúce programy politiky súdržnosti na podporu obnovy po kríze pri súčasnej podpore zelenej a digitálnej transformácie.
Register výnimiek	Dokument, v ktorom sú zaznamenané odchýlky od stanovených kontrol a postupov, vrátane dôvodov a dosahu.

Termín	Vysvetlenie
REPowerEU	Iniciatíva EÚ zameraná na ukončenie závislosti od fosílnych palív, diverzifikáciu dodávok energie a urýchlenie prechodu na čistú energiu.
Reprezentatívna chybovosť	Štatistický odhad chybovosti v kontrolovanom súbore na základe testovania reprezentatívnej vzorky transakcií vybranej z tohto súboru.
Reprezentatívna štatistická vzorka	Použitie štatistických metód s cieľom vybrať vzorku, ktorá odráža charakteristiky celkového súboru, z ktorého sa vyberá.
Rezerva	Účtovný termín pre najlepší odhad pravdepodobného budúceho záväzku s neurčitým načasovaním alebo neurčitou sumou zaznamenaný v súvahe.
Rezerva na solidaritu a núdzovú pomoc (SEAR)	Osobitný nástroj EÚ na reakciu na núdzové situácie vyplývajúce z veľkých prírodných katastrof, kríz v oblasti verejného zdravia a ozbrojených konfliktov.
Rezerva pre Ukrajinu	Osobitný nástroj EÚ poskytujúci nenávratnú podporu a rozpočtové záruky, ktoré sa môžu použiť na financovanie Nástroja pre Ukrajinu.
Režim jednotnej platby na plochu (SAPS)	Režim poľnohospodárskych platieb na plochu, ktorý sa v niektorých členských štátoch uplatňoval prechodne. Bol nahradený základnou podporou príjmu v záujme udržateľnosti.
Režim základných platieb (BPS)	Bývalý poľnohospodársky režim EÚ, v ktorom sa platby poľnohospodárom poskytovali na základe oprávnenej plochy. Nahradený základnou podporou príjmu v záujme udržateľnosti.
Riadiaci orgán (RO)	Národný, regionálny alebo miestny (verejný alebo súkromný) orgán, ktorý členský štát poveril riadením programu financovaného z prostriedkov EÚ.

Termín	Vysvetlenie
Rokovacia kapitola	Jedna z oblastí záujmu v <i>acquis</i> v kontexte prístupových rokovaní s kandidátskymi krajinami.
Rokovacie konanie	Postup verejného obstarávania zahŕňajúci obmedzený počet uchádzačov, v rámci ktorého môže kupujúci rokovať o zmluvných podmienkach.
Rozhodnutie o pridružení zámoria	Rozhodnutie o uzatvorení partnerstva medzi EÚ a jej zámorskými krajinami a územiami s cieľom podporovať ich udržateľný rozvoj a presadzovať hodnoty a normy EÚ.
Rozpočtová podpora	Priamy prevod pomoci EÚ do štátneho rozpočtu partnerskej krajiny, ktorý podlieha určitým podmienkam.
Rozpočtová záruka	Závazok nahradiť z rozpočtu EÚ prípadnú stratu, ktorá vznikne, keď prijímateľ nesplní svoje povinnosti v súvislosti s úverom alebo kapitálovou investíciou.
Rozpočtové prostriedky	Suma, ktorá je v rozpočte vyhradená na určitý účel. Rozpočet EÚ sa skladá z viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov.
Rozpočtový orgán	Termín, ktorým sa označuje Európsky parlament a Rada Európskej únie, keď vykonávajú svoje rozhodovacie právomoci v rozpočtových otázkach EÚ.
Rybolovný tlak	Vplyv rybolovu na populácie rýb.
Sadzba DPH	Percentuálny podiel uplatnený na vymeriavací základ DPH každého členského štátu, ktorý slúži na výpočet vlastného zdroja založeného na DPH.
Sekundárny predaj	Predaj akcií akcionárom novému investorovi, pri ktorom nedochádza k zmene celkového vlastníctva spoločnosti.

Termín	Vysvetlenie
Schválenie účtov	Každoročný postup, pri ktorom Komisia po kontrolách akceptuje sumy, o ktorých preplatenie žiadali implementačné orgány a realizační partneri.
Skupina EIB	Európska investičná banka a Európsky investičný fond.
Spoločná bezpečnostná a obranná politika (SBOP)	Časť zahraničnej politiky EÚ, ktorá je zameraná na bezpečnostnú a obrannú kapacitu.
Spoločná poľnohospodárska politika (SPP)	Jednotná politika EÚ pozostávajúca z dotácií a rôznych ďalších opatrení, ktoré majú zaručiť potravinovú bezpečnosť, zabezpečiť primeranú životnú úroveň poľnohospodárov EÚ, podporiť rozvoj vidieka a chrániť životné prostredie.
Spoločná pomoc na podporu projektov v európskych regiónoch (JASPERS)	Partnerstvo v oblasti technickej pomoci medzi Európskou komisiou, EIB a EBOR, ktoré poskytuje nezávislé poradenstvo prijímateľským krajinám pri vypracúvaní kvalitných veľkých projektov, ktoré majú byť spolufinancované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu.
Spoločná rybárska politika	Rámec EÚ pre riadenie rybolovu navrhnutý s cieľom zabezpečiť udržateľnú populáciu rýb a stabilný príjem pre rybársku komunitu.
Spoločný podnik	Orgán EÚ zriadený s verejnými a/alebo súkromnými partnermi, aby vykonával projekt alebo činnosť v oblasti výskumu a technológie.
Spoločný rámec monitorovania a hodnotenia (SRMH)	Pravidlá a postupy na hodnotenie výkonnosti spoločnej poľnohospodárskej politiky.
Spoločný rámec riadenia rizika (CRMF)	Rámec pre colné kontroly členských štátov, ktorý je založený na výmene informácií o rizikách a analýz medzi colnými správami.

Termín	Vysvetlenie
Spoločný rezervný fond (SRF)	Fond obsahujúci potenciálne záväzky vyplývajúce z finančných nástrojov, rozpočtových záruk a finančnej pomoci.
Správne finančné riadenie	Riadenie zdrojov v súlade so zásadami hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti.
Správnosť/zákonnosť a správnosť	Miera, do akej je transakcia alebo činnosť v súlade s príslušnými pravidlami a predpismi a zmluvnými záväzkami.
Sprostredkovateľský orgán	Verejný alebo súkromný subjekt, ktorý spravuje finančné prostriedky EÚ v rámci zodpovednosti alebo v mene riadiaceho orgánu.
Stratégia Európa 2020	Desaťročná stratégia EÚ vyhlásená v roku 2010 na podporu rastu a vytvárania pracovných miest.
Strategický plán SPP	Dokument vypracovaný členským štátom EÚ v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2020, v ktorom členský štát vymedzuje, ako plánuje dosiahnuť svoje ciele v rámci celkových cieľov tejto politiky.
Stratifikácia	Metóda výberu vzorky, ktorá zahŕňa rozdelenie súboru na menšie podskupiny (vrstvy) so spoločnými charakteristikami.
Stredne veľké alebo rozvíjajúce sa inovátorske krajiny	Klasifikácia používaná pre členské štáty, ktoré v európskom prehľade výsledkov inovácií dosahujú buď 70 – 100 % (stredne veľkú výkonnosť) alebo menej ako 70 % (rozvíjajúcu sa výkonnosť) priemerného hodnotenia v EÚ.
Stresové testovanie	Simulácia, pri ktorej sa má posúdiť schopnosť finančnej inštitúcie znášať rôzne krízové scenáre.

Termín	Vysvetlenie
Supermíľnik	Dodatočné požiadavky vzťahujúce sa na Maďarsko a Poľsko a týkajúce sa napríklad korupcie, verejného obstarávania alebo nezávislosti súdnictva a rozhodovania, ktoré musia byť splnené, aby mohla daná krajina získať akékoľvek finančné prostriedky z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.
Súhrnné nariadenie	Revízia nariadenia o rozpočtových pravidlách z roku 2018, ktorou sa menia a zjednodušujú finančné pravidlá a rozpočtové riadenie EÚ.
Súpis k HND	Zoznam postupov, štatistických údajov a ďalších prvkov, ktoré sa používajú na výpočet HND.
Systém EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS)	Trhový mechanizmus, ktorý umožňuje organizáciám produkujúcim skleníkové plyny nakupovať a predávať emisné kvóty.
Systém geopriestorových žiadostí (GSA)	Systém, ktorý umožňuje prijímateľom vizuálne označiť plochy, na ktoré podali žiadosť o pomoc. V prípade potreby je súčasťou systému na podávanie žiadostí o podporu na zvieratá.
Systém identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS)	Pozri „Identifikačný systém poľnohospodárskych parciel“ (ISAP).
Systém monitorovania plôch (AMS)	Technológia na systematické pozorovanie, sledovanie a posudzovanie poľnohospodárskych činností pomocou údajov zo satelitov.
Systém riadenia a kontroly	Mechanizmus, v rámci ktorého prebiehajú kontrolné činnosti týkajúce sa výdavkových programov EÚ.
Štandardná stupnica jednotkových nákladov	Vopred stanovená cena za stanovené množstvo činností, vstupov, výstupov alebo výsledkov.

Termín	Vysvetlenie
Štátna pomoc	Priama alebo nepriama štátna podpora pre podnik alebo organizáciu, ktorá ich zvýhodňuje pred konkurenciou.
Štátna pomoc <i>de minimis</i>	Suma štátnej pomoci, pod úroveň ktorej nie je nutné schválenie Komisie.
Technická pomoc	Finančná podpora na pomoc zainteresovaným stranám pri vykonávaní programov a projektov financovaných EÚ.
Tradičné vlastné zdroje (TVZ)	Príjmy EÚ vyberané z cla a odvodov z produkcie cukru.
Transakcia	Operácia, napríklad uskutočnená platba alebo prijaté príjmy, zaznamenaná v účtovníctve EÚ.
Transeurópska sieť (TEN)	Sieť cezhraničnej dopravnej, energetickej alebo telekomunikačnej infraštruktúry, ktorá bola vybudovaná, aby podporovala a posilňovala fungovanie jednotného trhu EÚ tým, že uľahčuje voľný pohyb osôb, tovaru a služieb.
Trhové opatrenie	Verejná intervencia na poľnohospodárskych trhoch, ktorá má zmierniť účinky poklesu cien a štrukturálne ťažkosti prostredníctvom podpory konkrétneho odvetvia (napr. ovocie a zelenina, víno a program na podporu konzumácie mlieka v školách).
Trustový fond Bêkou	Trustový fond EÚ na podporu stabilizácie a obnovy Stredoafrickej republiky.
Trustový fond EÚ (EUTF)	Fond spravovaný Európskou úniou, v ktorom sú zlúčené finančné prostriedky z viacerých zdrojov na financovanie medzinárodnej reakcie na mimoriadne udalosti alebo prebiehajúcu krízu, obvykle v rozvojovom svete.
Trvalý trávny porast	Poľnohospodárska pôda, na ktorej sa pestujú trávny alebo iné rastlinné krmivá počas viac než piatich po sebe nasledujúcich rokov.

Termín	Vysvetlenie
Twinning	Mechanizmus budovania kapacít v špecializovaných oblastiach, v rámci ktorého orgán v partnerskej krajine dostáva podporu od protistrany z členského štátu EÚ.
Udržateľný rozvoj	Prístup k rozvoju, pri ktorom sa berú do úvahy dlhodobé požiadavky, ako je udržateľnosť výsledkov, ochrana životného prostredia a prírodných zdrojov a sociálna a hospodárska spravodlivosť.
Udržateľný rybolov	Rybolovné postupy, ktoré neznižujú populácie rýb a ktoré minimalizujú vplyv na životné prostredie.
Ukazovateľ výsledkov	Merateľná premenná, ktorá poskytuje informácie na posúdenie okamžitých účinkov podporovaných projektov na cieľový súbor.
Ukazovateľ z Ria	Ukazovateľ, ktorý vymedzila organizácia OECD a týka sa rozsahu, v akom činnosť prispieva k cieľom troch dohovorov OSN z Ria de Janeiro.
Ukončenie	Finančné vyrovnanie programu alebo fondu EÚ prostredníctvom úhrady zostatku splatného členskému štátu alebo vymožením súm od členského štátu alebo inej prijímateľskej krajiny.
Užší postup verejného obstarávania	Postup verejného obstarávania, na ktorom sa môžu zúčastniť len vybraní uchádzači.
Účinnosť	Miera, v akej boli stanovené ciele dosiahnuté prostredníctvom vykonaných činností.
Účtovanie na základe časového rozlíšenia	Účtovný prístup, podľa ktorého sa príjmy účtujú, keď sú vytvorené (a nie prijaté), a výdavky, keď vzniknú (a nie keď sú uhradené).

Termín	Vysvetlenie
Vážená priemerná sadzba	Percentuálny podiel, podľa ktorého sa rozdeľujú celkové príjmy členského štátu z DPH na výpočet jeho vymeriavaceho základu DPH. základu dane z DPH. Zohľadňuje všetky sadzby DPH platné v danom členskom štáte, pričom každej sadzbe je priradená váha podľa jej podielu na celkovej hodnote zdaniteľných transakcií, na ktoré sa vzťahuje.
Včelárstvo	Odborný chov včiel.
Vedecký, technický a hospodársky výbor pre rybárstvo (STECF)	Orgán expertov vymenovaných Komisiou, ktorý má pomáhať s implementáciou spoločnej rybárskej politiky.
Veľký projekt	Projekt financovaný EÚ s celkovými oprávnenými nákladmi viac ako 50 mil. EUR v odvetví, ako je doprava, životné prostredie a energetika.
Verejné obstarávanie	Nákup tovaru, prác alebo služieb verejnou inštitúciou alebo iným orgánom.
Viacročný finančný rámec (VFR)	Výdavkový plán EÚ, v ktorom sú stanovené priority (na základe cieľov príslušnej politiky) a stropy v siedmich hlavných okruhoch, väčšinou na sedemročné obdobie. Je štruktúrou, v rámci ktorej sa stanovujú ročné rozpočty EÚ a obmedzujú výdavky v každej kategórii.
Viazané rozpočtové prostriedky	Ročný strop pre sumy, ktoré sú v rozpočte EÚ určené na konkrétne položky výdavkov.
Vlastné zdroje	Finančné prostriedky použité na financovanie rozpočtu EÚ.
Vlastný zdroj založený na dani z pridanej hodnoty	Vlastný zdroj EÚ, ktorý pozostáva z vymedzeného podielu (sadzby) DPH vybranej každým členským štátom.

Termín	Vysvetlenie
Vlastný zdroj založený na HND	Vlastný zdroj EÚ, ktorý platia priamo členské štáty na základe svojho relatívneho bohatstva meraného hrubým národným dôchodkom. Líši sa podľa sumy potrebnej na vyrovnanie príjmovej strany rozpočtu.
Vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov	Vlastný zdroj EÚ počítaný uplatnením jednotnej sadzby na tonu nerecyklovaného odpadu z plastových obalov vyprodukovaného každým členským štátom.
Vonkajšia hranica	Hranica vrátane letísk a námorných, jazerných alebo riečnych prístavov medzi členským štátom EÚ a krajinou mimo EÚ.
Vonkajšie opatrenia	Činnosť EÚ zameraná na poskytovanie pomoci krajinám mimo EÚ a rozvíjanie vzťahov s nimi, okrem iného aj prostredníctvom mnohostranných dohôd, a rozvíjanie vzťahov s regionálnymi a globálnymi organizáciami.
Vplyv	Dlhodobé dôsledky dokončeného projektu alebo programu, ktoré môžu byť sociálno-ekonomické, environmentálne alebo finančné.
Vratná DPH	DPH, ktorú si zdaniteľná osoba môže odpočítať od DPH, ktorá sa má odvieť daňovému úradu, pretože túto sumu už zaplatila zo svojich vlastných nákupov tovaru a služieb.
Vstup	Finančné, ľudské, materiálne, administratívne alebo regulačné prostriedky použité na realizáciu projektu alebo programu.
Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách (GBER)	Nariadenie EÚ povoľujúce určité druhy štátnej pomoci bez nutnosti ohlásiť ich Komisii.
Všeobecný režim podmienenosti	Systém, v rámci ktorého musí členský štát dodržiavať zásady právneho štátu, aby mohol získať finančné prostriedky EÚ.

Termín	Vysvetlenie
Vyčísliteľná chyba	Klasifikácia, ktorú EDA používa pri vykazovaní výsledkov testovania transakcií, keď možno zmerať sumu transakcie ovplyvnenej chybou.
Vyhlásenie o vierohodnosti	Vyhlásenie generálneho riaditeľa Komisie vo výročnej správe o činnosti, o úplnosti a presnosti účtovnej závierky, zákonnosti a správnosti príslušných transakcií, fungovaní systémov vnútornej kontroly a dodržiavaní zásad správneho finančného riadenia.
Vyhlásenie o vierohodnosti (DAS)	Vyhlásenie uverejnené vo výročnej správe Európskeho dvora audítorov, v ktorom sa uvádzajú jeho audítorské stanoviská k spoľahlivosti účtovnej závierky EÚ a správnosti transakcií, na ktorých je založená.
Vykonávacie rozhodnutie Rady	Dokument, ktorým Rada na základe posúdenia Komisie schvaľuje plán obnovy a odolnosti členského štátu.
Výber podľa hodnoty peňažnej jednotky (MUS)	Štatistická metóda výberu vzorky, pri ktorej je pravdepodobnosť výberu určitej transakcie úmerná jej veľkosti.
Výber štatistickej vzorky	Štatistická metóda výberu vzorky používaná pri audítorskom testovaní na zabezpečenie reprezentatívnych výsledkov.
Výber vzorky na základe úsudku	Na rozdiel od štatistickej vzorky ide o postup, pri ktorom audítor na základe vlastného úsudku vyberie položky zo súboru na audítorské testovanie tak, aby spĺňali vopred stanovené kritériá.
Výhrada	Nedostatky, ktoré generálny riaditeľ uvádza vo vyhlásení o vierohodnosti, ktoré predkladá vo výročnej správe o činnosti.
Výhrada k DPH	Výhrada k výpočtu vlastného zdroja založeného na DPH, ktorý vykonal členský štát.

Termín	Vysvetlenie
Výhrada k HND	Oznámenie o požadovanej zmene určitého aspektu metodiky, ktorú členský štát uplatňuje na zostavovanie svojich údajov o HND.
Výkaz výkonnosti programov	Príloha k výročnej správe o riadení a výkonnosti, ktorá obsahuje prehľad implementácie a výkonnosti všetkých výdavkových programov EÚ.
Výkonná agentúra	Organizácia zriadená a riadená Komisiou na obmedzené obdobie, ktorej účelom je vykonávať v mene Komisie a na jej zodpovednosť stanovené úlohy súvisiace s programami alebo projektmi EÚ.
Výkonná agentúra Európskej rady pre výskum (ERCEA)	Orgán EÚ zodpovedný za riadenie Európskej rady pre výskum, hlavnej organizácie EÚ financujúcej výskum.
Výkonnostná rezerva	Suma z rozpočtu prideleného na výdavky z európskeho štrukturálneho a investičného fondu, ktorá je uvoľnená až po splnení určitých cieľov.
Výkonnosť	Vyjadrenie miery, do akej opatrenie, projekt alebo program financovaný EÚ plní svoje ciele a predstavuje najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou.
Výpadok cieľ	Rozdiel medzi výškou dovozného cla, ktoré sa predpokladá pre ekonomiku ako celok, a výškou skutočne vybraného cla.
Výročná kontrolná správa	Dokument vypracovaný orgánom auditu a predložený Komisii ako súčasť výročného balíka uisťujúcich dokumentov členskej krajiny.
Výročná správa o činnosti (VŠČ)	Správa, ktorú vypracúva každé generálne riaditeľstvo Komisie, inštitúcia a orgán EÚ a v ktorej sa uvádza, ako plnili svoje ciele a ako využívali svoje finančné a ľudské zdroje.

Termín	Vysvetlenie
Výročná správa o hospodárení a výkonnosti (AMPR)	Správa, v ktorej Komisia informuje o tom, ako riadila rozpočet EÚ a aké výsledky sa dosiahli, a ktorá obsahuje zhrnutie informácií z výročných správ o činnosti jej generálnych riaditeľstiev a výkonných agentúr.
Výročná správa o vykonávaní	Správa, ktorú členské štáty predkladajú Komisii a ktorá obsahuje finančné údaje, ukazovatele, míľniky a ciele týkajúce sa všetkých výdavkových programov EÚ.
Výročná správa o výkonnosti	Správa o plnení strategického plánu SPP, ktorú členský štát predkladá Komisii.
Vyrovnanie	Úhrada zostatku splatného členskému štátu alebo spätné získanie finančných prostriedkov od členského štátu na účely ukončenia programu EÚ.
Vyrovňavací vlastný zdroj	Dodatočný zdroj príjmov na vyváženie príjmov a výdavkov rozpočtu EÚ.
Výsledok	Okamžitý účinok projektu alebo programu po jeho dokončení, napríklad lepšia schopnosť účastníkov školenia zamestnať sa alebo lepšia dostupnosť po vybudovaní novej cesty.
Výstup	To, čo sa vytvorilo alebo dosiahlo v rámci projektu, napríklad usporiadanie školenia alebo vybudovanie cesty.
Vzdelávacia mobilita	Štúdium alebo odborná príprava v inej krajine.
Začleňovanie	Systematické zohľadňovanie konkrétnych priorít (napr. rodová rovnosť, ochrana klímy) v celej tvorbe a vykonávaní politiky.
Zákazky na uisťovacie služby	Typ auditu, na základe ktorého sa prijme stanovisko k predmetu auditu, napríklad k spoľahlivosti súboru finančných výkazov alebo k správnosti transakcií.
Základ DPH/vymeriavací základ DPH	Celková hodnota tovarov a služieb, na ktorú sa uplatňuje DPH.

Termín	Vysvetlenie
Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti (BISS)	Ročné priame platby, ktoré sú vyplácané poľnohospodárom na každý deklarováný oprávnený hektár pôdy a ktoré nesúvisia s produkciou. Boli zavedené v roku 2023, keď nahradili režim základnej platby.
Zámorské krajiny a územia (ZKÚ)	Krajiny a územia, ktoré nie sú súčasťou EÚ, no ústavne sú prepojené s členským štátom.
Záruka pre mladých ľudí	Systém EÚ, v rámci ktorého sa mladým ľuďom, ktorí sa stanú nezamestnanými alebo ukončia formálne vzdelávanie, do štyroch mesiacov ponúknu možnosti zamestnania alebo odbornej prípravy.
Zásada neznevýhodnenia veriteľa (<i>no creditor worse off</i>)	Zásada, podľa ktorej by žiadnemu veriteľovi nemali vzniknúť väčšie straty, než aké by mu vznikli, ak by likvidácia zlyhávajúcej finančnej inštitúcie prebehla v rámci bežného konkurzného konania, a nie v rámci postupu riešenia krízovej situácie.
Zásada ročnej platnosti	Rozpočtová zásada, podľa ktorej musia byť príjmy a výdavky rozpočtu zrealizované v rámci rozpočtového roka, ktorého sa týkajú.
Zásada „výrazne nenarušiť“	Zásada, že investičné opatrenia by nemali mať zásadný škodlivý environmentálny vplyv.
Zastrešujúci program	Program v rámci európskeho nástroja susedstva, v ktorom sa prostriedky prideliť viacerým krajinám, ktoré plnia určité podmienky, ako doplnok ich základných pridelených finančných prostriedkov.
Závazok	Suma vyčlenená v rozpočte na financovanie konkrétnej položky výdavkov, ako je zmluva alebo dohoda o grante. Závazok si vyžaduje príslušné viazané rozpočtové prostriedky.

Termín	Vysvetlenie
Zdieľané riadenie	Spôsob plnenia rozpočtu EÚ, pri ktorom na rozdiel od priameho riadenia Komisia deleguje vykonávanie úloh na členské štáty, pričom nesie konečnú zodpovednosť.
Zohľadňovanie problematiky klímy	Začlenenie aspektov súvisiacich s klímou do všetkých politík, nástrojov, programov a fondov.
Zrušenie viazanosti	Zrušenie celého nevyužitého záväzku alebo jeho časti, ktoré vykonáva Komisia.
Zúčtovanie (predbežného financovania)	Postup, ktorým Komisia prijme predbežne financované výdavky a stanoví výšku finančných prostriedkov, ktoré sú naďalej splatné prijímateľovi.
Zvyšková chybovosť/ miera zvyškového rizika/ zvyšková celková chybovosť (RER/RRR/RTER)	Časť celkového súboru, ktorá sa po zohľadnení účinku všetkých kontrolných postupov, vymožených súm a opráv nepovažuje za správnu.